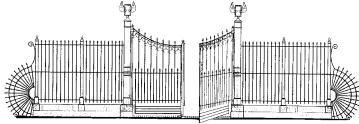
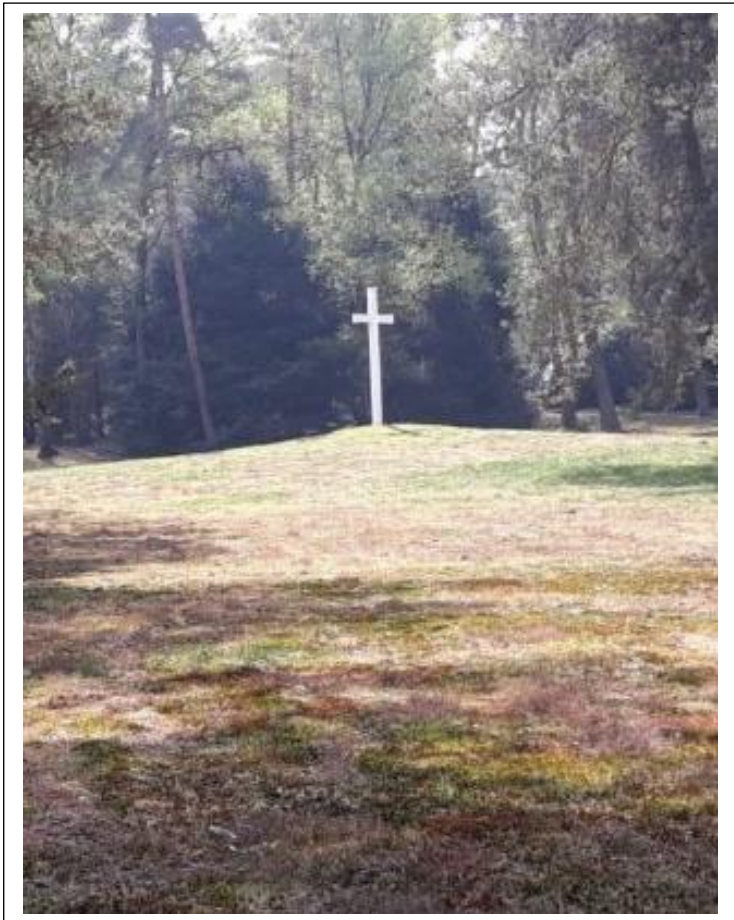

Jaargang 21 nr. 41 voorjaar 2020

**Stichting Oude Begraafplaats
Gouda**

Openingstijden Oude Begraafplaats

Adres: Prins Hendrikstraat 3, 2802 JA Gouda

Website: www.oudebegraafplaatsgouda.nl

maandag t/m zaterdag: 10.00 - 16.00 uur

zondag: 12.00 - 16.00 uur

Het bestuur van de Stichting Oude Begraafplaats Gouda

Peter Overkamp (voorzitter)

Piet Streng (secretaris)

William Bik (penningmeester en nieuwsbrief)

Koos Massar (informatie graven)

Bieneke van Wely (educatieve activiteiten)

Assistentie:

Severt van der Stad (restaurantzaken)

Nico Koning (technische zaken)

Marianka Peters (Nieuwsbrief)

En vrijwilligers

Van de voorzitter

Dames en heren,

Hierbij ontvangt u de voorjaarsuitgave van de Nieuwsbrief van de Stichting Oude Begraafplaats te Gouda.

Dit jaar is er veel gebeurd, waarbij de begraafplaats steeds meer in de belangstelling komt te staan en bekendheid krijgt. Toch is dat niet genoeg.

Als je rond kijkt zie je dat er nog veel handen nodig zijn om onderbegroeiende graven weer zichtbaar te krijgen.

Alle lof voor onze medewerkers die hun handen uit de mouwen steken.

Vervallen graven en kapotte stenen worden weer in orde gemaakt. Het graf van Hendrik Kool, zoals u straks kunt lezen, is wel een sprekend voorbeeld.

Toch zouden we ons bestuur graag willen uitbreiden met een of twee (jonge) leden die geen vaste functie krijgen maar gewoon met ons mee werken door zo nu en dan op de begraafplaats aanwezig te zijn en wel eens een hand uit de mouwen te steken.

Het monumentale toegangshek is weer gerepareerd. Van 10 uur 's ochtends tot 4 uur 's middags gaat het automatisch open en ... dicht. Mocht u zich vergissen in de tijd en is vindt u na 4 uur een gesloten hek, dan zit er binnen een knop om u uit te laten.

In de herdenking van 75 jaar bevrijding willen wij de oorlogsgraven een herkenningsplaatje geven. In overleg met de consuls oorlogsgraven, Piet Streng, zullen deze plaatjes ook op IJsselhof en de RK- begraafplaats worden

De Stichting Goudse Veteranendag en Stichting 4 en 5 mei hebben dit spontaan gesponsord. Op de oorlogsgraven die geen grafsteen hebben zal ook een steen geplaatst worden.

75 jaar bevrijding, 75 jaar vergetelheid. Toch proberen wij hen niet te vergeten.

Elk jaar op 4 mei herdenken wij op de Oude Begraafplaats, op IJsselhof en op de Rooms-katholieke begraafplaats de oorlogsslachtoffers en de slachtoffers van de oorlog.

Voor de oorlogsslachtoffers met een krans, geschonken door de Stichting oorlogsgraven en voor de slachtoffers van de oorlog bloemen. Dit jaar zijn de bloemen gedoneerd door de Stichting Oudemannenhuis uit Gouda.

s' Ochtends worden de kransen gebracht en tijdelijk in het baarhuis opgeslagen.

In de middag van 4 mei prikken vrijwilligers zo'n 35 vazen bij het baarhuisje in de grond en worden de bloemen daarin verdeeld. Met de vrijwilligers worden de bloemenvazen bij de graven van de slachtoffers van de oorlog geplaatst.

De kransen worden bij de aula neergelegd, waarna scouts deze bij de graven van de oorlogsslachtoffers brengen. Zij houden daar de wacht. Inmiddels komen de bezoekers in stilte naar de begraafplaats.

De burgemeester, de wethouder of de consul oorlogsgraven, Piet Streng legt dan de krans neer op het graf. Na drie minuten stilte vertrekt dan de stoet: de stille tocht, naar het oorlogsmonument, wat aangebracht is op het stadhuis op de markt.

Hoe het dit jaar zal verlopen weten we niet. Ook wij moeten alle maatregelen in verband met het Coronavirus in acht nemen.

W.F. Büchner

Dr. W.F. Büchner

Willem Frederik Büchner is geboren op 9 december 1780 in Reinheim (D). Hij studeerde in Würzburg waar hij op 21 jarige leeftijd in 1802, promoveerde tot doctor in de medische en chirurgische geneeskunde. Kort hierna werd hij benoemd tot stadsdoctor in Gouda. Onduidelijk is het hoe deze connectie tot stand kwam. Hij vestigde zich op de Turfmarkt ter hoogte van het tegenwoordige "Brandpunt". Büchner was gehuwd met Elizabeth Polijn die echter op 37-jarige leeftijd overleed in 1822. Uit het huwelijk werden 9 kinderen geboren, twee zijn voortijdig gestorven, drie zoons werden evenals hun vader arts.

Het begin van zijn praktiseren werd gekenmerkt door verwarring, die niet alleen hier, maar in geheel Europa heerste door de oorlogen van Napoleon. De Goudse bevolking was gewend aan vreemde soldaten de sans culottes, die volgens het Haags Verdrag met Frankrijk gevoed en gekleed moesten worden en daarna afgelost werden voor een nieuwe lichter, natuurlijk op kosten van de belastingbetaler. De naam Gouwenaar was dan ook een synoniem voor bedelaar.

Voor Büchner was dit een enorme uitdaging, maar door zijn sterke persoonlijkheid, bekwaamheid en ijver zou hij meer dan 50 jaren in dienst staan van de arme en lijdende Goudse bevolking.

In de Franse tijd veranderde er veel in de Nederlanden. Zo werden de gilden, dus ook het chirurgijngilde in Gouda opgeheven. Het gezag werd gecentraliseerd door middel van de Staatsregeling van 1801 met oprichting van Departementale Commissies van Geneeskundig Bestuur.

Daaronder kwamen de Stedelijke Commissies tot Geneeskundig Toezicht, zo ook in Gouda met als voorzitter Dr. Büchner (1805).

De eerste daad van dit college was de strijd tegen de welig tierende kwakzalverij. Wat later de bestrijding van hondsdolheid, pokken en cholera.

In Gouda werden begin 1800 mondjesmaat koepokkenvaccinaties verricht, nadat Edward Jenner deze had ontdekt en in 1798 had gepubliceerd als

een veilige profylaxe. Onder de bezielende leiding van Büchner werden deze gratis entingen aangemoedigd en met succes want het aantal liep in de duizenden. In 1818 werd Büchner hiervoor vereerd met een gouden medaille van de Commissaris des Konings van Zuid-Holland. De laatste kleine epidemie was in Gouda in 1831 via een hier gelegen militair.

In 1832 heerste in de omringende landen een cholera epidemie, ook de Aziatische braakloop geheten. Deze dreiging kwam niet uit het oosten, maar via de scheepvaart uit het westen, met name uit Engeland. Ook Gouda werd getroffen door deze ziekte. Büchner waarschuwde het stadsbestuur om maatregelen te nemen met gevolg dat er een commissie kwam die een rapport moest uitbrengen, hetgeen uitmondde op een betere watervoorziening, inrichting van enkele ziektelokalen, regels voor quarantaine, ontsmetting van huizen en zelfs een voorlichtingspamflet.

Büchner had opgemerkt dat de geneeskunst bij cholera alleen iets vermag wanneer in de eerste ogenblikken een therapie werd geboden. Door braken en heftige diarree is er namelijk een waterverlies van soms 1 liter per uur, de oorzaak van het sterven van de patiënt. Een snelle rehydratie is dus nodig en in die tijd de enige ter beschikking staande maatregel.

Rechts de woning van W.F. Büchner (Turfmarkt 54/54a/56). Op de plaats van dit huis en dat van de naastgelegen pastorie (Turfmarkt 58) is in de jaren zestig het verenigingsgebouw Brandpunt verrezen.

Hij schatte de morbiditeit van 2½ % en bij een bevolking van 12.000 zieken zouden er dan 300 patiënten verwacht worden. Bij een epidemieduur van 3 maanden en een ziekte duur van 8 dagen betekende dit 23 patiënten per week. De mortaliteit van 50 % maakte dan een doorlopende verpleging voor 11 personen nodig. Zo probeerde hij om met een wetenschappelijke onderbouwing een goede prognose te maken.

De stadsarts vermoedde dat er een besmetting moest zijn via het water en de ontlasting. “De ziekte is contagieus en miasmatisch” (besmetting door water- en moerasdampen). Cholera kan al 2 uur na de besmetting aanvangen. Als profylaxe raadde hij aan water te zuiveren door toevoeging van koffie of thee. Verder het dagelijks schuren van de grachten, een baggerverbod en maatregelen tegen vuilnishopen. Hij waarschuwde mensen geen water te tappen bij een wak, waar anderen hun po uitspoelen. Handen wassen met water en azijn of brandewijn, de mond spoelen met rode wijn en het roken van een sigaar helpen ook. Büchner wordt hiermee één der eerste hygiënisten.

Van de hand van Büchner zijn verschillende geschriften bekend. Over venerische ziekten, kinderpokken, cholera, dronkenschap en bijzondere huidziekte. Ook op het gebied van filosofie en ethiek schreef Büchner verhandelingen. Het meest bekend is zijn “Bijdrage tot de Geneeskundige Topographie en Statistiek van Gouda”. Hierin wordt beschreven de toestand van de geestelijke en lichamelijke status van de burgers en maatregelen tot verbetering daarvan.

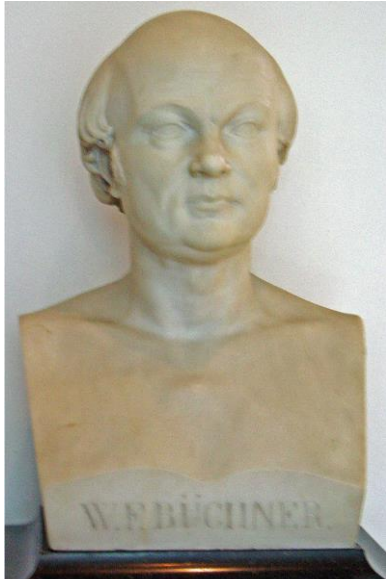
Zijn oudste zoon George Philip, geboren 1 april 1805 en overleden 21 juli 1876, werd ook stadsdoctor hier, zijn 2^e zoon Karel Ernst wordt arts in Amsterdam en tevens voorzitter van de Amsterdamse Commissie tot Geneeskundig Toezicht.

De 3^e zoon Hermanus wordt armendokter in Katwijk en later stadsdoctor in Kampen. De 4^e zoon Carl was geen arts, maar wijnhandelaar.

Op 5 augustus 1855 werd deze stadsdoctor door een beroerte getroffen, 75 jaren oud. Een jaar na zijn overlijden werd ter zijner gedachtenis in het Catharina Gasthuis een marmeren borstbeeld onthuld. Zijn naam leeft voort in de Büchnerweg en Büchnervlak bij het ziekenhuis.

J.J.H. Bik

W. F. Büchner
medic et chirurg. Dr.

Het door Jan Antonie van der Ven vervaardigde marmeren borstbeeld van Büchner

Museum Catharina Gasthuis

De lege plaats a.h.5

De grafsteen van Büchner is weggehaald
Op deze plaats wordt nu dit gedenkbordje geplaatst:

HIER LIGT BEGRAVEN
WILLEM FREDERIK BÜCHNER
STADSDOCTOR VAN GOUDA
*** 9 – 12 – 1780 5 – 9 – 1855**

In hetzelfde graf zijn ook begraven: zijn oudste zoon George Philip, zijn echtgenote Wilhelmina Rebekka Hendrika Salverda, Karel Ernst en jonge kinderen. Zij waren eerst begraven op plaats A-h-4, maar later overgebracht naar plaats 5

HEGGEGRAVEN

75 jaar bevrijdingsherdenking

Mijmering Memento mori

5 mei 1940 wordt Gouda bevrijd.

Als ik langs de heg loop en weet dat daaronder 59 mannen en vrouwen liggen begraven, tot nu toe zonder naam, dan vraag ik mij af hoe zij de bevrijding zouden hebben meegemaakt.

Als ik de naamlijst bekijk dan hebben de eerste 40 mensen van de lijst nooit van de bevrijding gehoord. Hoopten zij het? Waarschijnlijk wel, maar ze zijn helaas voortijdig overleden.

Hoe? We weten het niet. Aan de leeftijden te zien, een aantal misschien door ouderdom – ondervoeding – een ziekte?

11 mensen hebben de bevrijding wel meegemaakt. Waren zij het bewust? Johannes van der Heij en Hendrik Engelbregt (graf nr 21) stierven op 7 mei.

De ene 78 jaar oud, de andere 57 jaar. De bevrijding was pas twee dagen oud. De komende weken worden er nog 9 anderen bijgezet.

Stel het voor, een meters lange omgeploegd stuk grond. Zou er gras op gegroeid hebben? Waarom zijn er maar drie gedenktekens. Waarom zijn deze mensen in die geul begraven terwijl er in de zelfde tijd op de andere velden ook “normale” begrafenissonen waren. Waarom, hoe, waarom???

We weten het niet.

Het enige memorabele was een heg die later op deze geul is geplant om te zorgen dat daar niet meer gegraven werd.

Wat zich daar afgespeeld heeft weten we niet. Door toeval heeft deze heg ons op het spoor gezet.

Wat wij wel weten, wie het zijn en waar ze ongeveer liggen.

Daarom willen wij hen herinneren in een monument.

Onder deze ligusterhaag liggen begraven :

1o	Franciscus van Balen *	91 jaar	12-04-1853 / 08-03-1945
1b	Johannes Gerardus Heus *	76 jaar	14-11-1868 / 10-03-1945
2o	Johannes Mol	37 jaar	03-07-1907 / 11-03-1945
2b	Berend de Jong	77 jaar	03-01-1868 / 12-03-1945
3o	Bernardus Vrolijk	54 jaar	20-02-1890 / 12-03-1945
3b	Hendrik Groeneveld	72 jaar	03-05-1872 / 12-03-1945
4o	Frans de Bruijn	57 jaar	27-03-1887 / 13-03-1945
4b	Pieter van Meijeren	58 jaar	06-08-1886 / 14-03-1945
5o	Johannes Bakker	80 jaar	29-04-1864 / 14-03-1945
5b	Bernardus Janus Buurman	49 jaar	22-10-1895 / 21-03-1945
6o	Petronella van der Pol *	36 jaar	20-10-1908 / 18-03-1945
6b	Jan Cattel *	81 jaar	05-07-1863 / 19-03-1945
7o	Josephina Maria Schinkel-Ketelvijlder	82 jaar	24-02-1864 / 20-03-1945
7b	Johannes van Eijl *	69 jaar	03-11-1875 / 23-03-1945
8o	Johanna Snoek-de Jong *	48 jaar	03-12-1896 / 22-03-1945
8b	Gerarda Johanna Melkert-Kruisheer *	72 jaar	04-04-1872 / 25-03-1945
9o	Frederik Flisijn *	54 jaar	22-02-1891 / 24-03-1945
9b	Willem Heij *	84 jaar	23-08-1860 / 26-03-1945
10o	Albertus van 't Hoeft *	54 jaar	26-10-1890 / 30-03-1945
10b	Dirk Sander Fortuin *	45 jaar	02-01-1900 / 30-03-1945
11o	Maria Tempelman-Rook *	57 jaar	20-09-1887 / 03-04-1945
11b	Huibertje van Kempen-van Hoogdalem *	83 jaar	01-05-1861 / 05-04-1945
12o	Pietertje Tol-Voskamp	84 jaar	15-11-1860 / 06-04-1945
12b	Arie Tol *	33 jaar	18-08-1911 / 06-04-1945
13o	Adrianus Slobbe *	75 jaar	05-11-1869 / 07-04-1945
13b	Johannes de Jong *	65 jaar	05-01-1880 / 09-04-1945
14o	Jannetje de Jager-Bijnagten *	60 jaar	26-02-1885 / 08-04-1945
14b	Johanna van Es-Vuijk *	65 jaar	11-10-1879 / 11-04-1945
15o	Klaasje Vermeulen-Ossevoort *	79 jaar	16-08-1865 / 11-04-1945
15b	Andries Frankhuizen *	58 jaar	10-02-1887 / 12-04-1945

Xxx * begraven zonder kist

16a	Hugo Mattheu de Moree *	60 jaar	13-03-1885 / 14-04-1945
16b	Herbert Wiers *	63 jaar	13-01-1881 / 17-04-1945
17o	Anna Maria van Zanten *	65 jaar	22-11-1879 / 18-04-1945
17b	Adrianus Schoonderwoerd *	78 jaar	09-02-1867 / 20-04-1945
18o	Wilhelmina Jacoba Moerman *	76 jaar	26-09-1868 / 23-04-1945
18b	Teunis Huisman *	26 jaar	14-01-1919 / 24-04-1945
19o	Leendert Hoogenboom *	43 jaar	06-01-1902 / 25-04-1945
19b	Pieter Hoedemans	79 jaar	25-09-1865 / 26-04-1945
20o	Johan Antoni Duhr	85 jaar	01-02-1860 / 29-04-1945
20b	Hendrik Kooiman *	70 jaar	06-02-1875 / 04-05-1945
21o	Johannes van der Heij	78 jaar	20-12-1866 / 07-05-1945
21b	Hendrik Engelbregt *	57 jaar	05-02-1888 / 07-05-1945
22o	Nicolaas Stolk *	84 jaar	11-03-1861 / 11-05-1945
22b	Anna van Tilburg-Kombee *	75 jaar	14-06-1869 / 20-05-1945
23o	Jacobus Kleij *	79 jaar	19-04-1866 / 01-06-1945
23b	Simon van Tilburg *	68 jaar	12-08-1876 / 01-06-1945
24o	Hendrik Willem van Schooneveld *	77 jaar	21-03-1868 / 09-06-1945
24b	Gerardus Dortland *	70 jaar	16-03-1875 / 13-06-1945
25o	Johannes Bojawal *	61 jaar	17-03-1884 / 19-06-1945
25b	Hendrika den Hartog- van der Zande *	41 jaar	28-04-1904 / 24-06-1945
26o	Peter Martinus Bierman *	39 jaar	23-01-1906 / 07-07-1945
26b	Hermina Pieterdina Molema	9 jaar	16-11-1937 / 27-03-1947
27o	Jan Verwaal	10 jaar	08-01-1937 / 30-05-1947
28o	Robert Alex Frans den Adel	2 jaar	22-06-1945 / 18-08-1947
28b	Cornelis Krijgsman	2 jaar	/ 21-08-1947
29o	Alexander Hendricus Dijkman	1 jaar	/ 26-02-1948
29b	Doodgeboren zoon van S. Rapis en A. Marther	----	29-02-1948
29b	Anton de Groot	1 dag	16-03-1948 / 17-03-1948
30	Doodgeboren zoon van A. Oudshoorn en M. de Kooter	----	01-04-1948

5b, 14o en 28o hebben een grafmonument

75 JAAR BEVRIJDING

Koos Massar

In verband met 75 jaar bevrijding en het herdenken van de vele bevrijders die hun leven gaven in de Tweede Wereldoorlog, wil ik wat vertellen over zes van hen.

Zij waren opgestegen op 7 november 1941 om 20:10 in hun Wellington bommenwerper Z8985. Van hun thuisbases in Feltwell Engeland, vlogen ze naar Munster in Duitsland. Nog door onbekende oorzaak moesten ze in de vroege ochtend van 8 november een noodlanding maken en kwamen neer in een weiland langs de Tiendweg onder de gemeente Haastrecht.

Drie bemanningsleden wisten zich met de een parachute veilig aan de grond te brengen. Hun namen waren sergeant A.C. Crease, sergeant J.H.D. Howes en sergeant J.L. Ledsham. Zij wisten in eerste instantie te ontkomen maar zijn allen binnen 24 uur opgepakt.

De mannen zijn overgebracht naar POW camp 357, Stalag Kopemikus in Torun Polen.

Het is niet gelukt om er achter te komen wat er van hun is geworden.

Uit het Streekarchief Midden-Holland heb ik een verslag van de noodlanding van de R.A.F. bommenwerper nabij Haastrecht op 8 november 1941 en de twee dagen daarna gevonden.

Verslag van de begrafenis van Serg. A.C. McKillop, Serg. A. Cook en Serg. A. Thomson, op de Gem. begraafplaats dd. 10 november 1941.

Het gebeurde in de vroege morgen van zaterdag 8 november 1941, dat een Engelse bommenwerper (Vickers Wellington) na zijn vlucht naar Duitsland een noodlanding maakte in een weiland langs de Tiendeweg onder de gemeente Haastrecht.

Een deel van de bemanning wist tijdig het toestel met een parachute te verlaten en bereikte behouden de grond.

Drie leden van de bemanning gelukte dit echter niet en werden in de omgeving van de machine gevonden. Allen waren toen reeds overleden.

De commandant Serg. A. McKillop lag in de onmiddellijke nabijheid van de cockpit, terwijl de twee onderofficieren A. Cook en A. Thomson meer verwijderd van het toestel lagen.

Onmiddellijk werd het gem. ziekenhuis te Gouda gealarmeerd en werd er uitgerukt met een ambulance onder persoonlijke leiding van de Geneesheer-directeur.

Toen deze ter plaatse was gearriveerd, waren Duitse soldaten onder leiding van een officier bezig de kleding van de gevallen aan een onderzoek te onderwerpen.

Alles wat daarin gevonden werd, waaronder portefeuilles, sigarettenkokers en zelfs de lijfsieraden namen zij in beslag.

Vervolgens werden de lijken met de ziekenauto naar het ziekenhuis gebracht.

Twee Duitse soldaten reden mee, die de opdracht hadden alle kleding in beslag te nemen, waartoe zij zelf de vliegers wilden ontkleden.

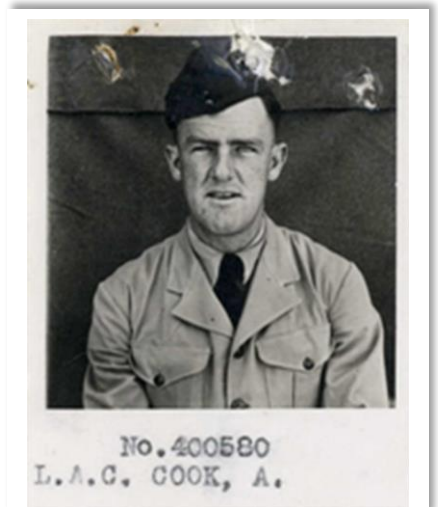
Tegen dit laatste verzette de Geneesheer-directeur zich krachtig, waardoor hij wist te bereiken, dat onze Engelse vrienden door bevriende Hollandse handen werden opgebaard.

Na het vertrek van de Moffen bracht het verplegend personeel, dat diep onder de indruk was, als bewijs van hun hulde en dankbaarheid aan hen, die gevallen waren in de strijd mede gestreden voor de vrijmaking van hun vaderland, een bloemenhulde, bestaande uit witte chrysanten.

De drie kameraden lagen daar in vredige rust.

Zondagmorgen 8 uur werden de stoffelijke resten met de bloemen in kisten gelegd en met een gemeentelijke ziekenauto naar de begraafplaats gebracht.

Maandagmorgen 10 november vond de begrafenis plaats met militaire eer. De begraafplaats was daartoe voor het publiek gesloten. De samensteller van dit rapport mocht echter als gemeente ambtenaar, belast met het beheer van de begraafplaats, aanwezig zijn.

Om 9:00 werden de kisten op een draagbaar naast elkaar opgesteld. Elke kist was bedekt met een Engelse vlag, terwijl op elke baar een krans was gelegd van de Duitse weermacht.

Vervolgens werd een stoet gevormd. Voorop liepen 8 tamboers met omfloerste trommels; daarna de plaatselijke militaire commandant met een veldprediker. Daarachter volgen, door Duitse militairen gedragen, de drie baren. De stoet werd gesloten door een vuurpeloton.

Toen de kisten waren neergelaten, trad de veldprediker naar voren en hield een graf-predicatie, waarna hij het "Onze Vader" bad.

Tenslotte worden drie salvo's gelost boven de graven, waarna de Duitsers omstreeks 10:00 afmarcheerden.

Dit gebeuren werd door de Duitsers verfilmd.

Alhoewel bovengenoemde Hollandse gemeenteburgemeester uiteraard kritisch deze Duitse begrafenis gadesloeg, kan hij waarheidsgetrouw verklaren, dat een en ander zeer correct werd uitgevoerd.

Direct na de begrafenis hebben Goudse burgers bloemen gelegd op de graven, in totaal 39 bloemstukken. Hierbij was een grote krans met linten, waarop "May they rest in peace R.A.F." stond.

Dit werd door een N.S.B.-er gerapporteerd aan de N.S.B. burgemeester. De politie nam daarop het lint met het opschrift in beslag, terwijl de krans mocht blijven liggen.

Enkele burgers, waaronder de leverancier van de krans, ondervonden enige moeilijkheden, echter zonder ernstig gevolg.

Wel werd gelast, dat er geen nieuwe bloemstukken aan het aanwezige aantal mocht worden toegevoegd. De bloemen echter, welke na enige dagen, vooral door de nachtvorst geleden hadden, werden regelmatig door nieuwe vervangen. Enige weken later werden op de drie graven eikenhouten kruisen geplaatst, waarop naam, rang en datum van overlijden was aangebracht.

Sindsdien werden de graven door de gemeentedienst van Gouda onderhouden, terwijl de burgers van de stad daar meerdere malen bloemen legden.

Mevrouw Turion van de Lange Tiendeweg schreef op 7 mei 1946 een brief aan Burgemeester en Wethouders over de krans die na de begrafenis bij de graven was gelegd.

Zij was het die de krans had besteld op de Markt bij bloemenmagazijn "Gloria Mundi" van C. IJff. Er gingen roddels rond in Gouda en zij wou dat recht zetten. Op de foto staan drie eikenhouten kruizen op de graven van de omgekomen bemanningsleden. Ze zijn begraven in een algemeen graf op veld D, rij g. De houten kruizen zijn door het Rode Kruis besteld bij N.V. Timmerfabriek voorheen Gebr. Scheer te Den Haag en geleverd op 5 augustus 1942.

Na het plaatsen van de kruizen werd een palmrand met daar binnen marmergruis aangebracht.

Na de oorlog zijn de drie RAF mannen overgebracht naar het A-veld en op rij C naast elkaar begraven.

In 1946 hebben drie dames, te weten Mevr. A. van Elk-van Mourik, Da. C.A. Thomsen en Mevr. A.J. van Lambalgen-van Camp aangeboden om elk een graf te onderhouden.

De gemeente Gouda vond dat goed als de graven maar goed werden bijgehouden.

In 1947 gaf Da. C.A. Thomsen te kennen door drukke werkzaamheden niet langer het graf van A.A.Thomson te kunnen verzorgen. Mevrouw A.J. van Lambalgen-van Camp is toen gevraagd of zij naast het graf van A.H.Th. Cook ook het graf van A.A. Thomson wou bijhouden.

Tot april 1950 heeft zij de twee graven verzorgd. Haar man schreef toen in een brief naar de Gemeente dat zijn vrouw niet langer het op kon brengen om de twee graven nog langer te verzorgen. Het echtpaar Lambalgen-van Camp had kort daarvoor hun tweede zoon op de begraafplaats naar zijn laatste rustplaats gebracht.

In een brievenwisseling, die ik aantrof bij de SAMH, deed burgemeester James zijn best om de graven van de RAF vliegeniers voor Gouda te behouden.

De burgemeester heeft in zeker zes brieven, steeds met een wisselende tekst, geijverd om ze hier te houden. Kon het niet op de Oude Begraafplaats, dan op een ere plaats op IJsselhof.

Ik citeer uit een brief van burg. James "IJsselhof heeft een mooie ruime parkachtige aanleg, waar een fraaie enigszins opvallende ruime plaats aan de Britse oorlogsgraven kan worden ingeruimd, terwijl de oude begraafplaats een nauwe overvolle inrichting is, waar de Britse graven nauw tussen de andere ingeklemd liggen."

De Imperial War Graves Commission te Brussel was sinds de einde van de oorlog bezig om de gesneuvelde militairen van de British Commonwealth bij elkaar op eigen begraafplaatsen te herbegraven.

Daarom zijn A.A. Thomson, A.H.Th. Cook en A. McKillop op 17 september 1945 opgegraven en overgebracht naar de Canadian War Cemetery in Bergen op Zoom. Ze zijn daar naast elkaar opnieuw begraven.

(6. E. 10., 6.E. 11. En 6. E. 12.)

Zij rusten daar in vrede.

Wie was Hendrik Kool ?

Tijdens het schoonmaken van de oorlogsgraven kwamen we iets bijzonders tegen die tegelijk ook een paar vragen oproept. Op het A-veld ligt het graf van Hendrik Kool en zijn echtgenote Neeltje Kool – van der Spek, op rij gg. graf 19.

Ik voelde of het reepje hardsteen los zat en dat was zo. Daaronder zag ik zwarte letters tevoorschijn komen. Nieuwsgierig geworden probeerde ik of de tekst platen ook los zaten, dit was ook het geval.

Hans en ik hebben voorzichtig beide platen er af getild. Na het schoonborstelen werd een tekst zichtbaar die ook op de tekstplaats stond.

Hendrik Kool is in 1944 omgekomen en zijn vrouw Neeltje in 1964. Waarschijnlijk was de liggende steen al zo ver verslechterd dat het niet verantwoord was haar grafschrift in de steen bij te hakken.

Er zijn toen twee nieuwe tekstplaten gemaakt en over de originele tekst geplaatst.

Op de tekstplaat van Hendrik Kool staat:

**HIER RUST
ONZE LIEVE MAN EN VADER
HENDRIK KOOL
GEPENS. RES. JAVA
GEB. TE MOORDRECHT 2 AUG. 1885
HIER TE LANDE COMM. AFV.
BURGERBEV. VOOR DE PROV. Z.H.**

**OVERL. TE ZEVENHUIZEN 29 SEPT.
1944
OP REIS OM DE GETEISTERDE
BEVOLKING TE STAAN, WERD HIJ
DOOR OORLOGSGEWELD VAN
ONS WEGGENOMEN**

De vraag is, weet iemand wat er met Hendrik Kool is gebeurd??
Is er iemand die meer van hem afweet?

AGENDA

- 4 mei Dodenherdenking, vermoedelijk in beperkte vorm
- 23 mei Weekend van de begraafplaatsen
- 6 juni 14.00 u Voordracht bij de heg
- 6 juni 14.30 u Onthulling bord heggegraven door burgemeester
- 7 juli Groenwandeling o.l.v. Jan-Herman van Wermeskerken (I.V.N.)
- 18 juli Open avond met beantwoorden van vragen en rondleiding
- 12 september Rondleiding scholen
- 13 september Open monumentendag

In verband met de beperkingen van het Corona virus weten we nog niet wat door kan gaan.

Via de website en facebook zullen wij u op de hoogte houden.

Colofon

Adres: Prins Hendrikstraat 3, 2802 JA Gouda

Website: www.oudebegraafplaatsgouda.nl

Voor reacties op deze nieuwsbrief, maar ook voor verdere vragen, suggesties etc. kunt u contact opnemen met ons

Secretariaat: E-mail: info@oudebegraafplaatsgouda.nl

Donaties van minimaal 15,- op:

Rekeningnummer NL78 INGB 0008 0339 02

t.n.v. Stichting Oude Begraafplaats te Gouda

Extra donatie voor het "hegebord" ook op dit rekeningnummer met vermelding: Heggebord

Voor nadere informatie kunt u zich richten tot:

Koos Massar

Binnenkade 31

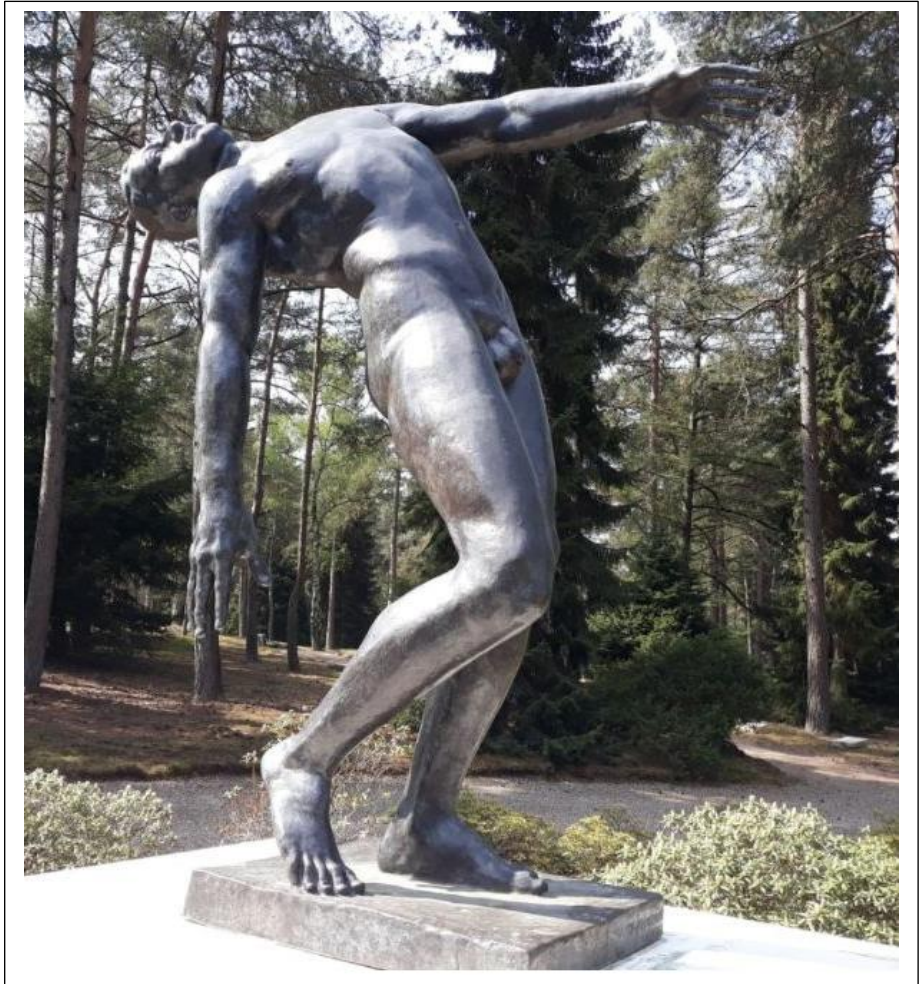
2806 AZ Gouda

Tel. 0182 515 034

Excursies: William Bik 0182 603161

Eindredactie en opmaak van deze nieuwsbrief:

Marianka Peters en William Bik

Ereveld Loenen

De Vallende Man van de Rotterdamse beeldhouwer Cor van Kralingen.

“Het beeld symboliseert allen die zich tijdens de Tweede Wereldoorlog hebben ingezet om Nederland te bevrijden en daarbij zijn gesneuveld, doodgeschoten, gefusilleerd, omgebracht of anderszins zijn overleden in een van de concentratiekampen.”